

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: **1/ Ing. Š. L., 2/ M. L., zastúpených JUDr. P. B.**, proti žalovanému: **Krajský stavebný úrad v Žiline**, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21 S 77/2007-41 zo dňa 21.októbra 2008 v spojení s opravným uznesením č.k. 21 S 77/2007-61 zo dňa 9.januára 2009 vo výroku o trovách konania, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21 S 77/2007-41 zo dňa 21. októbra 2008 v spojení s opravným uznesením č.k. 21 S 77/2007-61 zo dňa 9. januára 2009 vo výroku o trovách konania **m e n í** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v sume 33,20 € do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia do rúk právnej zástupkyne JUDr. P. B.

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline podľa § 250j ods. 2 písm. c), d), e) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. 2007/00537/Dub zo dňa 17. mája 2007, ako aj rozhodnutie obce Bziny č. 1/2006a-AP1/A10 zo dňa 11. januára 2007 a vec vrátil žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcom nepriznal právo na ich náhradu napriek úspechu vo veci, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa. V odôvodnení rozsudku krajský súd konštatoval, že žalobcovia svojím postupom porušili príslušné ustanovenia zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) a krajský súd napadnuté rozhodnutia zrušil predovšetkým z dôvodu zániku zodpovednosti za priestupok, pričom lehotu pre zánik zodpovednosti za priestupok, ako aj skutočnosť, od kedy táto lehota plynie, vyhodnotil súd inak ako to prezentovali účastníci konania. Krajský súd zároveň

vyjadril pochopenie pre postup žalobcov vzhľadom na ich komplikovanú situáciu v súvislosti s predmetnou stavbou, pričom podľa názoru súdu v danom prípade predovšetkým obec mala vo vzťahu k žalobcom postupovať ústretovejšie.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu, v časti výroku o náhrade trov konania, podali žalobcovia v zákonom stanovenej lehote odvolanie, zastávajúc názor, že krajský súd pri rozhodovaní o trovách konania vec nesprávne právne posúdil. Keby príslušné správne orgány rešpektovali uplynutie prekluzívnej lehoty, na ktorú mali prihliadať z úradnej povinnosti, k súdnemu konaniu by vôbec nebolo došlo a žalobcom by tak nevznikli trovy súdneho konania. Žalobcovia zároveň zdôraznili, že vo svojich vyjadreniach upozorňovali na uplynutie prekluzívnej lehoty. Podľa názoru žalobcov nerešpektovanie prekluzívnej lehoty správnym orgánom nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, ktorý by odôvodňoval použitie ustanovenia § 250k ods. 1 veta druhá O.s.p. Okolnosti, ktoré viedli ku konaniu, sú skôr v prospech žalobcov ako žalovaného. Práce, ktoré žalobcovia vykonali na dome, boli pred ich realizáciou obci riadne ohlásené listom zo dňa 14. júla 1999. Išlo pritom o nevyhnutné práce, na ktoré sa podľa názoru žalobcov nevyžadovalo stavebné povolenie podľa vtedy platného znenia Stavebného zákona. Obec bola v tejto veci absolútne nečinná, čím ešte komplikovala situáciu žalobcov, ktorí boli havarijným stavom domu ohrozovaní na svojom zdraví a boli nútení pristúpiť k jeho opravám. Záverom žalobcovia uviedli, že pri rozhodovaní o trovách konania mal súd vychádzať z princípu úspechu vo veci a úspešným žalobcom priznať úplnú náhradu trov konania. Preto navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu v časti výroku o trovách konania tak, že žalovaného zaviazá nahradiť žalobcom trovy konania v celkovej výške 6000 Sk, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 5000 Sk a zo zaplateného súdneho poplatku v sume 1000 Sk. Žalobcovia si zároveň uplatnili aj náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov je potrebné vyhovieť.

Žalobou podanou na Krajskom súde v Žiline sa žalobcovia domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2007/00537/Dub zo dňa 17. mája 2007, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie obce Bziny č. 1/2006a-AP1/A10 zo dňa 11. januára 2007, ktorým boli žalobcovia za realizovanie prístavby a prestavby rodinného domu bez právoplatného stavebného povolenia uznaní za vinných zo spáchania priestupku podľa § 105 ods. 2 písm. a) stavebného zákona, za ktorý bola každému z nich uložená pokuta vo výške 12 500,- Sk. Žalobcovia v žalobe poukázali na ustanovenie § 20 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon o priestupkoch“) podľa ktorého zaniká zodpovednosť za priestupok a tento nemožno prejednať ak od jeho spáchania uplynuli dva roky. Jedná sa o prekluzívnu lehotu, na ktorú prihliada príslušný orgán z úradnej povinnosti.

Ako už bolo uvedené, krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci došlo k zániku zodpovednosti za priestupok podľa § 20 zákona o priestupkoch v znení účinnom do 31. decembra 2003. Krajský súd pritom poukázal na to, že začiatok lehoty na prejednanie priestupku nemožno posudzovať od momentu dokončenia príslušných stavebných prác, ako to tvrdia žalobcovia v žalobe. Aj pokiaľ ide o dĺžku trvania prekluzívnej lehoty, krajský súd posúdil túto otázku rozdielne od žalobcov, pretože podľa jeho názoru bolo na prejednávanú vec potrebné aplikovať zákon o priestupkoch v znení účinnom do 31. decembra 2003, ktorý stanovoval túto lehota v dĺžke jedného roka, pričom žalobcovia sa odvolávali na dvojročnú prekluzívnu lehotu. Skutočnosť, že otázku uplynutia lehoty na prejednanie priestupku posúdil krajský súd inak ako žalobcovia, bola podľa krajského súdu jedným z dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktorý vo veci úspešným žalobcom nepriznal náhradu trov konania. Ďalší dôvod pre nepriznanie práva na náhradu trov konania videl krajský súd v tom, že predsa len na určité kategórie stavebných prác v súvislosti s verandou a pod. bolo potrebné stavebné povolenie, a teda i žalobcovia svojim postupom porušili príslušné ustanovenia Stavebného zákona.

Podľa § 250k ods. 1 O.s.p. ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. Môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Za dôvody hodné osobitného zreteľa pritom možno považovať také okolnosti prípadu, za ktorých by bolo celkom zjavne neprimerané priznať žalobcom náhradu trov konania aj napriek ich faktickému úspechu v konaní. Uplatniť takýto osobitný postup by prichádzalo do úvahy napríklad v prípade, ak by žalobcovia podstatným spôsobom zavinili nezákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, prípadne ak by dôvody zrušenia preskúmaného rozhodnutia spočívali v takých okolnostiach, ktoré žalovaný nemohol ovplyvniť a bolo by nespravodlivé zaviazat' ho na náhradu trov konania. Taktiež by dôvody hodné osobitného zreteľa mohli spočívať v situácii, ak by podľa výsledku konania mal žalobca úspech vo veci, avšak dôvody, ktoré by takýto výsledok konania privodili, by boli odlišné od dôvodov obsiahnutých v žalobe, a súd by napríklad rozhodnutie správneho orgánu zrušil z dôvodov, na ktoré je povinný prihliadať priamo zo zákona (§ 250j ods. 3 O.s.p.).

S poukazom na uvedené sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožnil s posúdením prejednávanej veci krajským súdom. Okrem argumentov, ktorými sa žalobcovia snažili vyvrátiť správnosť záveru správneho orgánu, že sa svojim konaním dopustili priestupku, poukazovali žalobcovia aj na zánik zodpovednosti za priestupok z dôvodu uplynutia lehoty stanovenej zákonom na jeho prejednanie.

Skutočnosť, že krajský súd aplikoval na daný prípad to isté ustanovenie právneho predpisu, na ktoré poukázali žalobcovia, avšak v odlišnom znení z dôvodu rozdielneho posúdenia účinnosti rozhodnej pre prejednávajúcu vec, pričom odlišnosť spočívala v stanovení inej dĺžky prekluzívnej lehoty, Najvyšší súd nepovažuje za okolnosť takej povahy, ktorá by odôvodňovala osobitný postup pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tom smere, že by žalobcom bolo odopreté právo, ktoré by im za štandardných okolností patrilo. Nemožno tiež opomenúť skutočnosť, že znenie § 20 zákona o priestupkoch, na ktoré poukazovali žalobcovia, bolo pre ich právne postavenie nevýhodnejšie ako to znenie, ktoré na daný prípad aplikoval krajský súd.

V neposlednom rade v prospech žalobcov hovorí aj skutočnosť, že krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného podľa § 250j ods. 2 písm. c), d), e) O.s.p., keďže ide o dôvody zrušenia rozhodnutia správneho orgánu, ktoré súd skúma v medziach podanej žaloby. Najvyšší súd tiež poukazuje na to, že dôvod, o ktorý oprel krajský súd svoje rozhodnutie, sa týka právnej skutočnosti, na ktorú je správny orgán povinný prihliadať ex offio. Ak by teda správny orgán takto postupoval, neexistoval by dôvod na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu súdom a žalobcom by teda nevznikli žiadne trovy súdneho konania.

Ďalšou okolnosťou, v ktorej krajský súd videl dôvod hodný osobitného zreteľa, odôvodňujúci nepriznanie náhrady trov konania vo veci úspešným žalobcom, bolo konštatovanie súdu, že žalobcovia svojim konaním porušili príslušné ustanovenia stavebného zákona. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku, že krajský súd neskúmal naplnenie skutkovej podstaty priestupku, zo spáchania ktorého boli žalobcovia uznaní za vinných v napadnutom rozhodnutí. Krajský súd sa obmedzil len na konštatovanie, že žalovaný, ako aj prvostupňový správny orgán, mali v danom prípade za preukázané, že žalobcovia sa dopustili spáchania priestupkového konania. Ak sa krajský súd nezaoberal skutočnosťou, či konanie, ktorého sa dopustili žalobcovia, je priestupkom podľa platných právnych predpisov, pričom dôvody žaloby smerovali aj proti tejto meritórnej stránke rozhodnutia, nemôže prevziať tvrdenie žalovaného za svoje, a použiť ho ako dôvod, pre ktorý neprizná žalobcom náhradu trov konania aj napriek ich úspechu v konaní.

Napokon, aj v prípade, ak by sa krajský súd zaoberal meritórnou stránkou spáchania priestupku a dospel by k záveru, že správny orgán konanie žalobcov správne posúdil, je potrebné prihliadnuť najmä na okolnosť, že správny orgán nerozhodol o priestupku v zákonnej lehote, v dôsledku čoho došlo k zániku zodpovednosti za priestupok a na túto právnu skutočnosť je správny orgán povinný prihliadať priamo zo zákona. Skutočnosť, že uplynula zákonná lehota na prejednanie priestupku, nemôže byť na ťarchu žalobcom v tom zmysle, že ak správny orgán nepostupuje v zmysle zákona a o priestupku právoplatne rozhodne, súd v istom zmysle kompenzuje sankciou, ktorá by bola uložená v prípade včasného prejednania

priestupku správnym orgánom, tým, že neprizná žalobcom právo na náhradu trov konania, teda na náhradu výdavkov, ktoré mali žalobcovia v súvislosti s tým, že sa domáhali zrušenia nezákonného rozhodnutia správneho orgánu na súde. Takýto postup súdu by bolo možné považovať za určitý druh trestu pre žalobcov, ktorý však nemá opodstatnenie v zákone. Aj samotný zákon o priestupkoch spája nedodržanie lehoty na prejednanie priestupku so zánikom zodpovednosti za priestupok, pričom už páchatel'a priestupku žiadnym náhradným spôsobom nesankcionuje.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd vec pri rozhodovaní o náhrade trov konania nesprávne právne posúdil, pretože okolnosti, na ktoré v odôvodnení rozsudku poukázal, nemožno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa spôsobilé rozhodnúť o nepriznaní práva na náhradu trov konania aj napriek úspechu žalobcov v konaní.

Vzhľadom na uvedené preto Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21 S 77/2007-41 zo dňa 21. októbra 2008 v spojení s opravným uznesením č.k. 21 S 77/2007-61 zo dňa 9. januára 2009 vo výroku o trovách konania tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v sume 33,20 €, a to za zaplatený súdny poplatok, ktorý žalobcovia zaplatili na výzvu súdu zo dňa 13.marca 2008 v kolkových známkach v hodnote 1000 Sk, čo v dôsledku prechodu zo slovenskej meny na menu euro ku dňu 1. januára 2009 predstavovalo sumu 33,20 € po prepočítaní stanoveným konverzným kurzom (1 € = 30,1260 Sk).

Náhradu trov konania pozostávajúcich z odmeny za zastupovanie súd žalobcom nepriznal, nakoľko dospel k záveru, že udelenie plnej moci právnej zástupkyňi na zastupovanie v konaní nebolo nevyhnutné na účelné bránenie, resp. uplatňovanie práva žalobcov v tomto konaní. Konanie vo veciach priestupkov je vyňaté z konaní v rámci súdneho prieskumu rozhodnutí, pri ktorých je povinné zastúpenie advokátom podľa § 250a O.s.p. Žalobcovia teda neboli povinní ustanoviť si v konaní zástupcu z radov advokátov. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na fakt, že žalobcovia udelili právnej zástupkyňi plnú moc na zastupovanie v konaní dňa 7. októbra 2008, až po podaní žaloby, pričom správne súdnictvo je ovládané zásadou koncentrácie vyjadrenou v ustanovení § 250h ods. 1 O.s.p., podľa ktorého môže žalobca rozsah napadnutia správneho rozhodnutia rozšíriť len v lehote na podanie žaloby. V žalobe je pritom žalobca povinný uviesť dôvody, v čom vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu. Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach žaloby a keďže boli žalobcovia v konaní úspešní, odvolací súd má za to, že na účelné bránenie svojich práv si nemuseli ustanoviť zástupcu z radov advokátov. Najvyšší súd poukazuje aj na skutočnosť, že aj odvolanie proti rozsudku krajského súdu podali samotní žalobcovia, bez zastúpenia advokátkou, čo svedčí o ich spôsobilosti účinne uplatňovať svoje práva na súde.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na pochybenie krajského súdu, ktorý potom, ako žalobcovia odvolali plnú moc udelenú advokátke, Mgr. A. G., vyzval žalobcov na predloženie plnej moci pre advokáta na zastupovanie v konaní, nakoľko je podľa § 250a O.s.p. právne zastúpenie advokátom v konaniach o žalobách proti rozhodnutia a postupom správnych orgánov povinné. Ako už bolo uvedené, preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov vo veciach priestupkov je v zmysle § 250a O.s.p. vyňaté z povinnosti žalobcu byť v konaní kvalifikovane zastúpený.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešným žalobcom právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko im žiadne nevznikli a žalovaný nemá nárok na náhradu trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 16. februára 2010

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová